

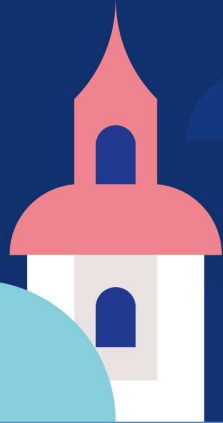

Hogyan jelenik meg a környezetvédelem, természetvédelem a turisztikai pályázatokban?

MAGYAR TURISZTIKAI ÜGYNÖKSÉG

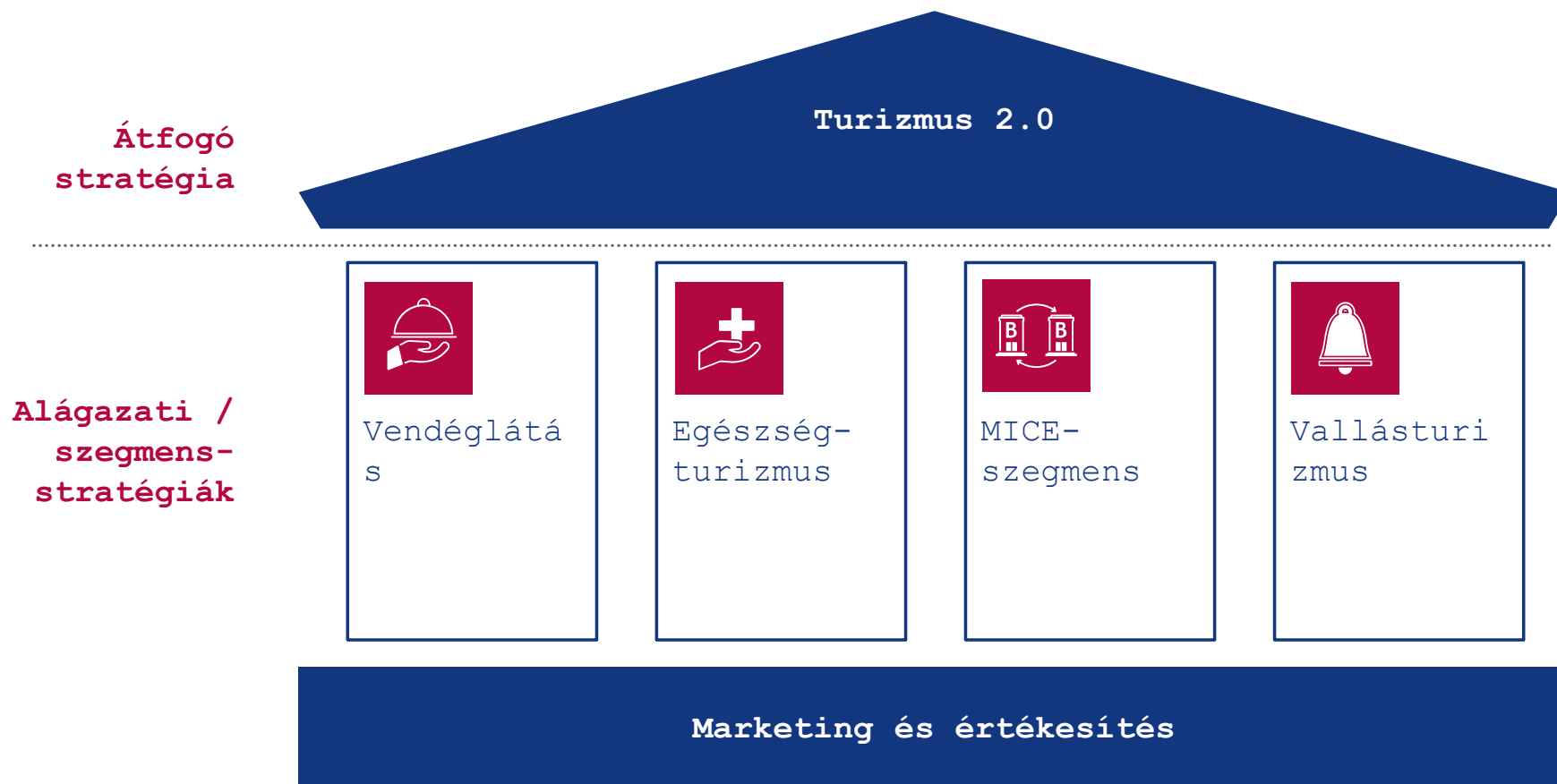
Dr. Horváth Zoltán

2023. június 13.

Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030

- **Fejlesztéspolitikai irányultságú stratégia**
- **Desztinációs logikán** alapuló termék- és attrakciófejlesztés
- Kisfaludy Turisztikai Fejlesztési Program
- Európai uniós fejlesztési források
- Horizontális beavatkozási területek: **Együtt-élő turizmus**
 - természeti környezettel és a helyi társadalommal együtt-élő turizmus
 - természetközeli élőhelyek megőrzése és fenntarthatósága

Nemzeti Aktív Turisztikai Stratégia (NATS) – Tervezet!

- **Társadalmi egyeztetés**
- Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ (AOFK)
- Fiatal célcsoportok bevonása és **szemléletformálás**
- Hálózati és természetvédelmi elvek
- Horizontális cél a **környezeti fenntarthatóság**
 - Az aktív turizmus okozta környezeti terhelés mérséklése
 - Turisták térbeli koncentrációjának mérséklése
 - Környezettudatosság erősítése

Turisztikai fejlesztések – strandfejlesztések

- Cél: 2030-ig az összes hazai szabadvízi strand megújuljon
- Kisfaludy Strandfejlesztési Program I-V. ütemben összesen **275 balatoni projekt** részesült támogatásban (38 település közel 100 strandja)
- Kiemelt cél:
 - részleges akadálymentesítés
 - család- és látogatóbarát szolgáltatási infrastruktúra
 - vizesblokk kialakítása családbarát szempontok alapján
 - vízbejutás feltételeinek javítása pl. stégek, lépcsők
 - zöldterületi felületek megújítása

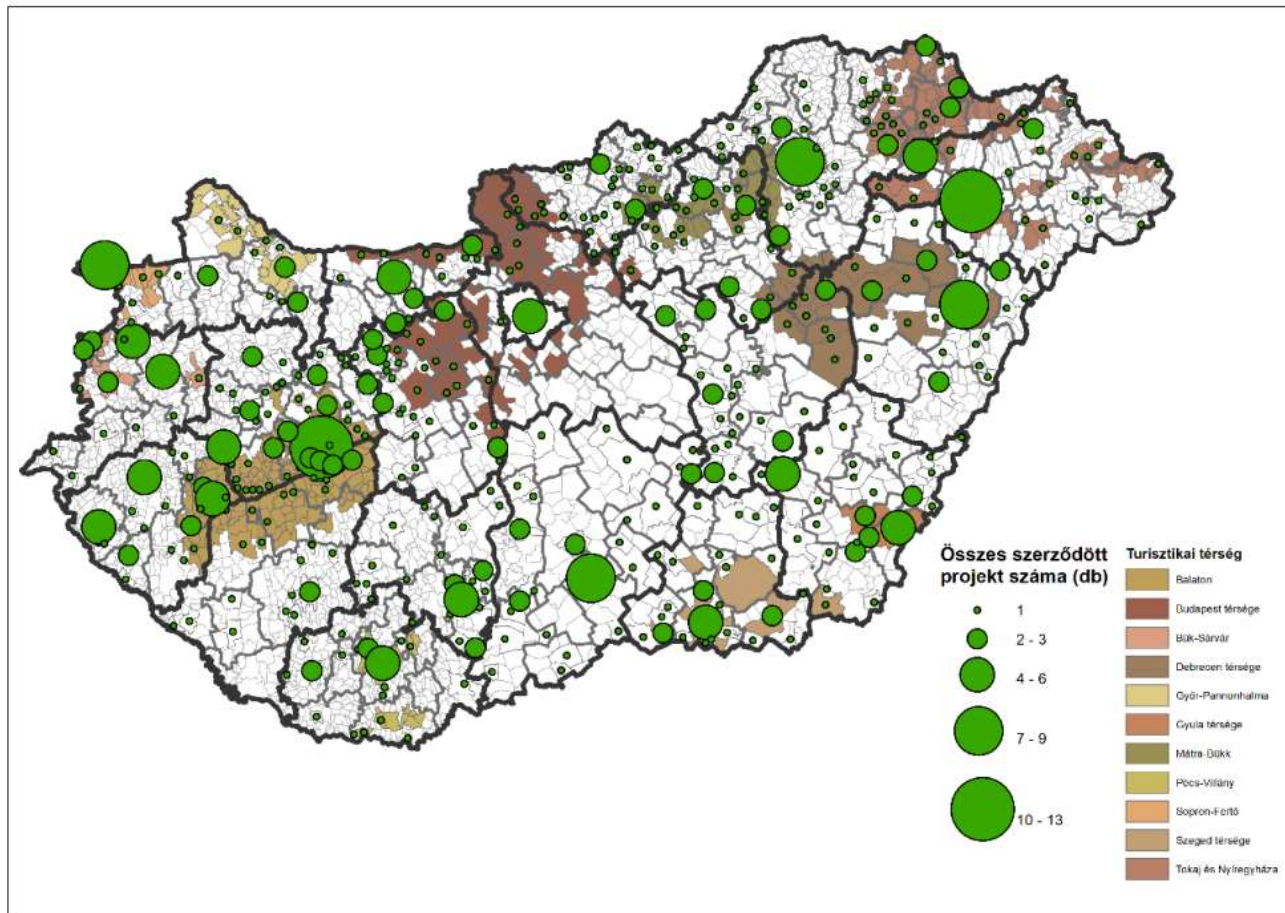
2014-2020-as programozási időszak

- GINOP, TOP és VEKOP források
- Horizontális cél: Esélyegyenlőség és **környezetvédelmi szempontok érvényesítése**
 - A kedvezményezett köteles a projektekre vonatkozó **környezetvédelmi** és esélyegyenlőségi **jogszabályokat betartani**, a projekt által érintett területen **a védett természeti és kulturális értéket megőrizni**, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
- Egyéb kapcsolódó elvárások: a fejlesztés és a megvalósítás a helyszínen hatályos jogszabályok alapján fennálló **védelemre vonatkozó előírások figyelembe vételével** történik.

Konstrukció	Támogatási szerződéssel rendelkező projektek száma
GINOP-1.3.4-17 Turisztikai fejlesztési térségek pozicionálása	10
GINOP-1.3.5-15 Nemzeti turisztikai marketing és keresletösztönző program	1
GINOP-7.1.10-21 A természetes fürdőhelyek komplex és élményközpontú fejlesztése	1
GINOP-7.1.1-15 Nemzeti Kastély- és Várprogram turisztikai célú fejlesztéseinek támogatása	24
GINOP-7.1.2-15 Aktív turisztikai hálózatok infrastruktúrájának fejlesztése	15
GINOP-7.1.3-15 Gyógyhelyek komplex turisztikai fejlesztése	6
GINOP-7.1.4-16 Egyházi kulturális örökség turisztikai fejlesztése	5
GINOP-7.1.5-16 Nemzeti parkok komplex turisztikai fejlesztése	3
GINOP-7.1.6-16 Világörökségi helyszínek fejlesztése	6
GINOP-7.1.8-18 Turisztikai attrakciók minősítési feltételrendszerének kialakítása	1
GINOP-7.1.9-17 Turisztikailag frekventált térségek integrált termék- és szolgáltatás fejlesztése	41

Konstrukció	Támogatási szerződéssel rendelkező projektek száma
TOP-1.2.1-15 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	209
TOP-1.2.1-16 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	141
TOP-6.1.4-15 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	26
TOP-6.1.4-16 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	32
VEKOP-1.3.2-17 Turisztikai fejlesztési térségek pozicionálása	1
VEKOP-4.1.1-15 Aktív turisztikai hálózatok infrastruktúrájának fejlesztése	7
VEKOP-4.1.2-17 Tematikus hálózatok fejlesztése	2

A 2014-2020 időszak összes szerződéssel lefedett turisztikai projektjeinek száma a hazai településeken

Forrás: A turisztikai támogatások értékelése

Elvárások GINOP

- Törekedni kell a fűtési energia 100%-ának **megújuló energiaforrással** való biztosítása
- Törekedni kell az **elektromos gépkocsi, kerékpár töltési lehetőség** későbbi, burkolatbontás nélkül történő **kialakítására**
- Biztosítani kell a **szelektív hulladékgyűjtés** feltételeit a látogatóterekben és az üzemeltetés során
- A megvalósítás során a projektgazda legyen figyelemmel a negatív környezeti hatások csökkentésére

Elvárások TOP

- Azbesztmentesítés
- Energiahatékonysági intézkedések
- Elektromos járművek használatához szükséges alapvető töltő-infrastruktúra kiépítése
- Az érintett terület **környezeti, ökológiai állapotfelmérését el kell végezni külterületen vagy zöldmezős fejlesztés esetében**

Választható tevékenységek

- Létesítmények energiahatékony működését javító beruházások
- Megújuló energiaforrások felhasználása

A fenntarthatóság megjelenése a GINOP 7. prioritástengelyhez tartozó programok értékelési szempontjai között

GINOP PROGRAMOK	Fenntarthatóság szempontjai
GINOP-7.1.1 Nemzeti Kastély- és Várprogram turisztikai célú fejlesztéseinek támogatása	a projekt keretében megvalósul a megújuló energia hasznosítása (0-16 pont)
GINOP-7.1.2 Aktív turisztikai hálózatok infrastruktúrájának fejlesztése	energiatakarékos, környezetbarát megoldások használata (1-5 pont)
GINOP-7.1.3 Gyógyhelyek komplex turisztikai fejlesztése	gyógyhelyé minősítés környezeti feltételeinek fejlesztése (levegőtisztaság, zajszint, rendezett zöldfelület stb.) (3-9 pont)
	megújuló energiaforrás használata a fejlesztés során létrehozott új épület(ek)ben vagy jelentős átépítés esetén (3-7 pont)
GINOP-7.1.4 Egyházi kulturális örökség turisztikai fejlesztése	a projekt épít a helyszín hagyományaira (0-4 pont)
	a projekt keretén belül a megújuló energia hasznosítása (2-8 pont)

GINOP-7.1.5 Nemzeti parkok komplex turisztikai fejlesztése	környezetbarát tevékenységek a létesítmények operatív működésében (0-5 pont)
	a projekt keretében megvalósul a megújuló energia hasznosítása (0-16 pont)
GINOP-7.1.6 Világörökségi helyszínek fejlesztése	a projekt keretében megvalósul a megújuló energia hasznosítása (0-8 pont)
GINOP-7.1.8 Turisztikai attrakciók minősítési feltételrendszerének kialakítása	-
GINOP-7.1.9 Turisztikailag frekventált térségek integrált termék- és szolgáltatásfejlesztése	-

Környezeti fenntarthatóság értékelési szempont a TOP felhívásokban

A projektgazda figyelembe veszi a terület, **a vonzerő alapját képező táji és természeti értékek teherbíró képességét**, a fejlesztés során energiatakarékos illetve megújuló energiát hasznosító technológiák kerülnek alkalmazásra, a fejlesztés az ÜHG kibocsátást a lehető legkisebb mértékben növeli, lehetőleg csökkenti. A fejlesztés nem, vagy csak minimális mértékben változtatja meg a tájképi adottságokat.

Forrás: Nemes N. – Happ É. (2023): A fenntarthatóság szempontjainak megjelenése a hazai turisztikai célú fejlesztési programokban. Turizmus Bulletin Évf. 23 szám 1

Turisztikai támogatások értékelése

- A legtöbb felhívás nem fogalmazott meg részletesebb elvárosokat (GINOP-1.3.4-17, GINOP-1.3.5-15, GINOP-7.1.4-16, GINOP-7.1.6-16, GINOP-7.1.8-18, GINOP-7-1-10)
- **GINOP-7.1.1-15** Nemzeti Kastély- és Várprogram turisztikai célú fejlesztéseinek támogatása **leggyakoribb vállalások:**
 - Az öntözés során a csapadékvíz és a források vizeinek hasznosítása a víztakarékosság jegyében,
 - A zöld hulladék komposztálása és felhasználása,
 - A helyi környezettel, környezeti fenntarthatósággal kapcsolatosan (információs vagy tanösvény) táblák kihelyezése,
 - Látogatómenedzsment (látogatók számának korlátozása, látogatói útvonalak kijelölése, házirend kidolgozása, online időpontfoglalás)
- **GINOP-7.1.5-16** Nemzeti parkok komplex turisztikai fejlesztése
 - A projektek alapvető célja a **környezetvédelmi szemlélet erősítése, tájékoztatás**

Turisztikai támogatások értékelése

- **Környezeti szempontok** teljesülését elősegítő **megoldások** a **TOP pályázatokban**:
 - A kerékpáros megközelíthetőséget elősegítése, kerékpártámaszok, kerékpáros megállóhelyek kialakításával
 - Megközelíthetősége érdekében parkolás rendezése
 - A környező zöldfelületek fejlesztése, parkosítás
 - A természetvédelmi területeken a terület teherbíróképességének figyelembe vétele
 - Az épületek külső falainak, tetőfödémek hőszigetelése, nyílászárók felújítása

Általános megállapítások

- **Minimális beruházással** járó beavatkozások pl. látogatófolyam-kezelés
- Megújuló energiaforrások használata
- Energiatakarékosági intézkedések
- **Hangsúly a projektek szakmai tartalmán**

Kis-Balaton Látogatóközpont kialakítása és a Diás-szigeti Fekete István emlékhely fejlesztése

GINOP-7.1.5-16-2016-00002

- Fokozottan védett természeti terület
- Természeti értékek megismertetése
- Versenyképes és magas minőségű ökoturisztikai attrakció
- Tájba illeszkedő épület
- Megújuló energiaforrások (hőszivattyús hűtés-fűtés, HMKE)
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Az Év Balatoni Középülete 2020

- A **környezetvédelmi**, fenntarthatósági és esélyegyenlőségi elvek **érvényesítését** az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (**CPR**) is előírja
- **Éghajlatváltozási rezilienciavizsgálat**
 - CPR írja elő, legalább ötéves élettartamú infrastruktúrába irányuló beruházásoknál, „Klímareziliencia Útmutató”
- **„Ne okozz jelentős kárt” elv** – Do no significant harm (DNSH)
 - OP intézkedések fellépéstípusai szerint
- **Zöld közbeszerzés**
 - Előnyben kell részesíteni azon áruk, szolgáltatások és munkálatok beszerzését, amik kisebb mértékben terhelik a

The background features a dark blue field with several overlapping circles of varying shades of blue. At the top, there are two larger, lighter-colored shapes: a light blue one on the left and a light purple one on the right, which appear to be the upper portions of larger circles or ovals.

Köszönöm a figyelmet!